

Eesti Õdede Liit
Estonian Nurses Union

Sotsiaalministeerium

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse eelnõu, 1.2-2/9-1

Tagasiside kuupäev: 20.02.2026

Eesti Õdede Liit (EÕL) on tutvunud nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse eelnõuga. Toetame eelnõu eesmärki tugevdada nakkushaiguste ennetamist, epidemioloogilist valmisolekut ning immuniseerimise korraldust.

Alljärgnevalt esitame tähelepanekud ja ettepanekud eelnõu täpsustamiseks.

§ 3 Terminid

Eelnõus ei ole mõistet „immuniseerimine“ defineeritud, kuigi tegemist on seaduse keskse mõistega. Mõiste on selgitatud lisas 1, kuid arvestades selle sagedast kasutust seaduse tekstis, peab definitsioon sisalduma ka seaduse terminite loetelus.

Ettepanek: lisada immuniseerimise definitsioon § 3 terminite hulka.

§ 5 lõige 3 punkt 2

Eelnõus on sätestatud, et Terviseamet teeb epidemioloogilisi uuringuid nakkushaigusjuhtude ja nakkushaiguspuhangute asjaolude väljaselgitamiseks. Seletuskirjas on epidemioloogilist uuringut käsitletud haldusmenetluse osana, mille tulemusena hinnatakse põhiõigusi piiravate meetmete vajalikkust. Samas ei anna lõike 3 sõnastus iseseisvalt volitust põhiõigusi piiravate otsuste tegemiseks ega kirjelda piisavalt uuringu seost edasiste meetmetega.

Ettepanek: täpsustada sätte sõnastust ja lisada järgmine täiendav fraas: „Teeb epidemioloogilisi uuringuid nakkushaigusjuhtude ja nakkushaiguspuhangute asjaolude väljaselgitamiseks, mis on eelduseks muudele seaduses sätestatud meetmetele.“

§ 5 lõige 3 punkt 3

Seletuskirjas on märgitud, et tõrjemeetmete rakendamise korraldamine annab Terviseametile volituse piirangute kohaldamiseks. Sätte sõnastus ei näita selgelt, et konkreetsed piirangud tulenevad muudest seaduse sätetest.

Ettepanek: täpsustada, et meetmete rakendamine toimub kooskõlas muudes sätetes sätestatud piirangute ja volitustega.

§ 5 lõige 6

Eelnõus antakse Terviseametile õigus võtta epidemioloogilise uuringu käigus isikult bioloogilist materjali ning välistatakse tervishoiuteenuse osutamisele kehtivad nõuded. Sõnasõnaline tõlgendus võib jätta mulje väga laiast volitusest.

Ettepanek: täpsustada, kas bioloogilise materjali võtmisel peab üldjuhul eelnema informeeritud nõusolek ning kas ilma nõusolekuta võib analüüsi võtta üksnes ohtliku nakkushaiguse korral ja kohtu loal.

§ 16 lõige 1

Kuigi immuniseerimise täpsemad nõuded kehtestatakse ministri määrusega ning seletuskirja kohaselt hõlmab tervishoiutöötaja mõiste erinevate seaduste alusel erinevaid ameteid, jääb sätte sõnastus ebamääraseks ning võib põhjustada erinevat tõlgendamist immuniseerimist teostavate isikute ringi osas.

Ettepanek: immuniseerimist teostavate tervishoiutöötajate ring peaks olema seaduse tasandil üheselt mõistetav. Lisas 1 toodud täpsustus on otstarbekas kajastada ka seaduse tekstis, et vältida tõlgenduslikku ebaselgust ja tagada ühtne praktika.

§ 16 lõige 2 punkt 1

Eelnõus nähakse ette kohustus selgitada immuniseeritavale või tema seaduslikule esindajale immuniseerimise olemust, oodatavat kasu ning võimalikke kõrvaltoimeid.

EÕL hinnangul peaks immuniseeritav lisaks saama ka protseduurijärgsed juhised kõrvaltoimete tekkimise korral, sh selged tegutsemissoovitused.

Ettepanek: täiendada sätet immuniseerimisjärgsete juhiste andmise kohustusega ning säilitada laiem nõustamiskohustus immuniseerimisega seotud küsimustes.

§ 16 lõige 5

Eelnõus reguleeritakse piiratud teovõimega isiku immuniseerimist viitega võlaõigusseadusele. Koolitervishoiu kontekstis vajab täpsustamist lapspatsiendi kaalutlusõiguse arvestamine immuniseerimisotsuse tegemisel.

Arvestades, et mitmete lapseas ja koolieas reimmuniseeritavate nakkushaiguste puhul ei ole kogukonnaimmuunsuse tase piisav, on oluline, et seaduse tasandil oleks tagatud selge kooskõla lapspatsiendi autonoomiat käsitlevate põhimõtetega.

Ettepanek: kaaluda sätte täiendamist viitega lapspatsiendi kaalutlusõiguse arvestamisele või tagada vastav regulatsioon seaduse tasandil, et vältida ebaselgust kooliõenduse praktikas ning tagada kooskõla muude õigusaktidega.

§ 17 lõige 5

Eelnõus sätestatakse kohustus läbida enne tööle asumist tuberkuloosi suhtes tervisekontroll ning esitada tööandjale nakkusohutust kinnitav tervisetõend. Samas ei ole täpsustatud, milline uuring on tuberkuloosi välistamiseks piisav ega see, kas uuringu valiku teeb tervishoiutöötaja.

Ebaselge on ka varasema uuringu arvestamise kord tööle asumisel (nt kas 6 kuu vanust rindkere röntgenuuringut saab kasutada tervisetõendi väljastamisel või tuleb uuringut korrata). Lisaks vajab selgitamist, kas tervisetõendi nõue laieneb ka praktikat sooritavatele ning täiendusõppes osalevatele isikutele, sh lühiajalistel koolitustel osalemisel. Oluline on tagada ka tervisetõendi väljastamise võimalus digitaalsel kujul.

Ettepanek: täpsustada tuberkuloosi tervisekontrolli sisu, uuringute valiku ja kehtivuse põhimõtted, tervisetõendi kohaldamisala ning võimaldada tervisetõendi väljastamine digitaalselt.

§ 17 lõige 6

Eelnõus sätestatakse tööandja kohustus säilitada tervisetõendit kogu töösuhte kestuse jooksul ja vähemalt aasta pärast töösuhte lõppemist. Samas tuleb tervisetõend praktikas töötajale tagastada, mistõttu saab tööandja säilitada üksnes koopia.

Ettepanek: täpsustada, et tööandjal on õigus säilitada tervisetõendi koopia või luua digitaalse tervisetõendi lahendus, mis väldib vastuolu ja lihtsustab dokumentide haldamist.

Lugupidamisega

Margit Lenk-Adusoo

/allkirjastatud digitaalselt/

Eesti Õdede Liidu asepresident